

3	<i>Albizia julibrissin</i>	Αιμπίτσια	Καρποί, φύλλα και άνθη	Αρκετά τοξικό. Βρίσκεται σε πάρκα, κήπους και πεζοδρόμια σε χαμηλά αθήα και μεσαία υψόμετρα.
4	<i>Datura stramonium</i>	Ντατούρα Ζορνές	Όλα τα μέρη	Αρκετά τοξικό. Απαντά σε όρια χωραφιών, άκρες δρόμων και κήπους σε όλη σχεδόν την Κύπρο ως επιγενές. Αναφέρονται δηλητηριάσεις ανθρώπων (από νέκταρ) και ζώων.
5	<i>Evonymus japonicus</i>	Ευώνυμο	Φύλλα, βλαστοί και καρποί	Χρησιμοποιείται κυρίως ως φρακτικό σε κήπους, σε όλο το νησί. Στο εξωτερικό θάνατοι αλόγων από βλαστούς.
6	<i>Jasminum</i> spp.	Γιασεμί	Καρποί	Πολύ τοξικό. Χρησιμοποιείται σε κήπους σε όλο το νησί.
7	<i>Melia azedarah</i>	Μαυρομάτα	Φύλλα και καρποί	Βρίσκεται κατά μήκος δρόμων, πάρκα και όρια χωραφιών. Καρποί ελκυστικοί και επομένως επικίνδυνο για ζώα και άνθρωπο.
8	<i>Myoporum tenuifolium</i>	Μυοπόρο	Καρποί	Χρησιμοποιείται ευρύτατα, κυρίως ως φρακτικό σε κατοικίες και αγροτεμάχια.
9	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	Αμπελοψίδα	Φύλλα και καρποί	Αναρριχώμενος ή έρπων φυλλοβόλος θάμνος, βρίσκεται σε κήπους και τοίχους σε κατοικημένες περιοχές. Κάποιοι το θεωρούν πολύ τοξικό, αλλά αμφισβητείται.
10	<i>Pittosporum</i>	Πιτόσπορο	Καρποί	Χρησιμοποιείται πολύ ως φρακτικό σε κήπους.
11	<i>Prunus avium</i>	Κερασιά	Σπόροι, φύλλα. Τα κοτσάνια χρησιμοποιούνται για την παρασκευή θεραπευτικού τσαγιού	Καλλιεργείται ευρύτατα στις ορεινές περιοχές της Κύπρου. Δηλητηριάσεις ζώων, κατοίκων κτλ.
12	<i>Pteris</i> spp.	Φτερίκι	Φύλλα	Αναφέρονται θάνατοι βοοειδών.
13	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Ρομπίνια, Ψευδακακία	Εσωτερικός φλοιός, νέοι βλαστοί και σπόροι.	Χρησιμοποιείται ως καλλωπιστικό σε πάρκα και κατά μήκος δρόμων σε όλο το νησί. Αναφέρονται συχνόι θάνατοι αλόγων και κατοίκων.
14	<i>Styrax officinalis</i>	Στερατζιά	Καρποί	Ιθαγενές της Κύπρου, απαντά σε πολλήες περιοχές.

Γ. ΦΥΤΑ ΜΕ ΧΑΜΗΛΗ ΕΩΣ ΜΕΤΡΙΑ ΤΟΞΙΚΟΤΗΤΑ

A/A	Επιστημονικό όνομα	Κοινό όνομα	Τοξικά μέρη	Παρατηρήσεις
1	<i>Agave americana</i>	Αγαύη	Χυμοί	Πολύ κοινό σε όρια χωραφιών και κοίτες χειμάρρων, σε χαμηλά υψόμετρα. Ο χυμός των φύλλων προκαλεί δερματοπάθειες.
2	<i>Buxus sempervirens</i>	Πυξάρι	Φύλλα	Δεν είναι πολύ κοινό, ευδοκιμεί όμως σε όλο το νησί. Χαμηλή τοξικότητα αν φαγωθεί.
3	<i>Caesalpinia gilliesii</i>	Παωνιά	Σπόροι	Φυτεμένο ή επιγενές, κυρίως στις πόλεις, σε πάρκα και κήπους. Οι ωμοί σπόροι της έχουν μέτρια τοξικότητα.
4	<i>Campsis radicans</i>	Βιγνόνια	Φύλλα και άνθη	Χρησιμοποιείται ως καλλωπιστικό σε όλο σχεδόν το νησί.
5	<i>Cestrum nocturnum</i>	Πακιστανός	Ανώριμοι καρποί	Βρίσκεται σε κήπους οικιών σε χαμηλά υψόμετρα. Προκαλεί γαστρεντερίτιδα.

6	<i>Cycas revoluta</i>	Σύκας	Φύλλα και καρποί	Πολύ κοινό σε κήπους σε χαμηλά υψόμετρα
7	<i>Euphorbia</i> spp.	Ευφόρβια	Όλα τα μέρη	Ο χυμός προκαλεί φαγούρα και έχει απωθητική γεύση. Βρίσκεται σε όλο σχεδόν το νησί.
8	<i>Hedera helix</i>	Κισσός	Όλα τα μέρη	Αναρριχώμενος θάμνος. Απαντά σε υγρές θέσεις κατά μήκος ρυακιών, επίσης σε κήπους για κάλυψη επιφανειών, πολύ κοινό.
9	<i>Hydrangea</i> sp.	Ορτάνσια	Φύλλα και άνθη	Χρησιμοποιείται σε κήπους, κυρίως στις ορεινές περιοχές.
10	<i>Ilex aquifolium</i>	Αρκουδοπούρναρο	Καρποί	Χρησιμοποιείται ως φυτό γλάστρας αθήα έχει φυτευτεί και σε εξωτερικούς χώρους στις ορεινές περιοχές.
11	<i>Lonicera japonica</i>	Αιγιόκλιμα	Καρποί	Το βρίσκουμε σε κήπους και σε φράκτες σε χαμηλά υψόμετρα.
12	<i>Phytolacca dioica</i>	Φυτολάκκα	Όλα τα μέρη	Καλλιεργούμενο ως καλλωπιστικό σε κήπους και πάρκα σε χαμηλά υψόμετρα. Δηλητηριάσεις αλόγων.
13	<i>Pyracantha coccinea</i>	Πυράκανθος	Καρποί	Χρησιμοποιείται σε κήπους, πάρκα και νησιδες δρόμων σε όλη τη Κύπρο.
14	<i>Poinsetia</i>	Ποινσέτια Γλήσσα της πεθεράς	Φύλλα και χυμοί από κορμό	Χρησιμοποιείται σε κήπους, εσωτερικούς χώρους, κυρίως για την Χριστουγεννιάτικη διακόσμηση των σπιτιών.
15	<i>Schinus terebinthifolius</i>	Μασισιά	Χυμοί	Χρησιμοποιείται πολύ σε κήπους και παρόδιες φυτείες σε χαμηλά υψόμετρα.
16	<i>Sambucus nigra</i>	Ζαμπούκος	Καρποί	Απαντά σε όρια χωραφιών, αυλές οικιών και κατά μήκος ποταμών σε υψόμετρα μέχρι 1200m.
17	<i>Sophora japonica</i>	Σοφόρα	Σπόροι	Χρησιμοποιείται αρκετά κυρίως σε πεζοδρόμια στις πόλεις.
18	<i>Wisteria</i> spp.	Γουιστέρια	Σπόροι	Αναρριχώμενος θάμνος, βρίσκεται σε κήπους σε όλη σχεδόν τα υψόμετρα.

Μελετώντας τους πιο πάνω Πίνακες, μπορούμε να συνοψίσουμε τις πιο κάτω γενικές αθήα σημαντικές διαπιστώσεις:

- Πραγματικοί κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία από φυτά που καλλιεργούνται στην Κύπρο, μπορεί να προκύψουν βασικά από τα φυτά του Πίνακα Α, που χαρακτηρίζονται ως πολύ τοξικά και πιο ειδικά εφόσον καταναλωθούν τα μέρη αυτών των φυτών που είναι τοξικά.
- Τα φυτά με μέτρια ή χαμηλή τοξικότητα, που αναφέρονται στους Πίνακες Β και Γ, για να προκαλέσουν προβλήματα, πρέπει να καταναλωθούν σε σημαντικές ποσότητες, γεγονός που θεωρείται απίθανο για τον άνθρωπο, όμως μπορεί να προκαλέσουν σοβαρά προβλήματα σε ζώα που είναι πεινασμένα και δεν βρίσκουν άλλη τροφή. Εξαίρεση μπορεί να αποτελούν ορισμένα φυτά του Πίνακα Β, όπως η Ιπποκαστανιά, η Ντατούρα και η Αμπελοψίδα.

Αιμπίτσια
(*Albizia julibrissin*)

- Φυτά με καρπούς που έχουν ελκυστικό χρώμα και όψη, που θυμίζει εδωδιμους καρπούς, μπορεί να προκαλέσουν το ενδιαφέρον κάποιου, ιδιαίτερα των παιδιών, να τους δοκιμάσουν και έτσι θεωρητικά είναι πιο επικίνδυνοι από αθήα φυτά.

Ρομπίνια
(*Robinia pseudoacacia*)

Με βάση τα πιο πάνω και πέρα από τις 10 πρακτικές συμβουλές που αναφέρονται σε προηγούμενες παραγράφους, μπορεί κάποιος να υιοθετήσει τις ακόλουθες πρακτικές:

- Αποφεύγετε να φυτεύετε στην αυλή του σπιτιού σας τα φυτά που αναφέρονται ως πολύ τοξικά και τα οποία παράγουν καρπούς που μπορεί ένα παιδί να δοκιμάσει να τους καταναλώσει. Για τα δεδομένα της Κύπρου, αυτά τα φυτά είναι η Κουρτουλιά, η Θεβέτια και ο Τάξος που φυσικά είναι πολύ σπάνιοι.
- Η Ροδοδάφνη δεν έχει αυτό το πρόβλημα, αθήα απλή πρέπει να προσέξει κάποιος να μην χρησιμοποιήσει τα κλαδιά της για ψήσιμο κρέατος. Επίσης αν κάψει κανείς, για κάποιο λόγο τα κλαδιά οποιουδήποτε από τα φυτά του Πίνακα Α, να μην εισπνεύσει τον καπνό.
- Κατά τη δημιουργία ανεμοθραύστη μέσα σε φάρμες αλόγων και αθήων ζώων ή σε αθήες φυτεύσεις σε κτηνοτροφικές μονάδες, πρέπει να αποφεύγεται η χρήση τοξικών φυτών, ιδιαίτερα όσων παράγουν καρπούς που πέφτουν στο έδαφος, αθήα και αυτών με τοξικούς βλαστούς.

Επίλογος

Τα φυτά που περιέχουν τοξικές ουσίες είναι εκατοντάδες και υπήρχαν πάντοτε στην ύπαιθρο, στα δάση, στους αγρούς και στους χώρους που κατοικούμε. Ο άνθρωπος, ακόμα και από τα πολύ παλιά χρόνια όταν οι γνώσεις του για τα φυτά ήταν λιγοστές, κατάφερε να χρησιμοποιεί μεγάλο μέρος της φυτικής βιοποικιλότητας χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Μάλιστα αξιοποίησε πολλή από τα φυτά που θεωρούνται σήμερα τοξικά, για θεραπευτικούς σκοπούς.

Τα περιστατικά δηλητηριάσεων από φυτά στον τόπο μας είναι πολύ λίγα και μπορούμε ακόμα και να τα εξαλείψουμε εντελώς, ακολουθώντας απλούς κανόνες.

Δεν χρειάζεται όμως να πανικοβαλλόμαστε. Και ούτε φυσικά να πάψουμε να χρησιμοποιούμε καλλωπιστικά φυτά επειδή περιέχουν τοξικές ουσίες. Κανείς μας δεν μπορεί να φανταστεί το κυπριακό τοπίο χωρίς την Πικροδάφνη ή τον Κισσό ή το Αιγιόκλιμα ή ακόμα και τη Θεβέτια, επειδή περιέχουν τοξικές ουσίες. Απλή πρέπει να αποκτήσουμε τις γνώσεις που χρειάζονται και να ακολουθούμε τους απλούς κανόνες που αναφέρονται εδώ. Και πρώτιστα, να μην καταναλώνουμε μέρη φυτών, καρπούς, φύλλα και βλαστούς τα οποία δεν προορίζονται για παραγωγή τροφής.

Το Τμήμα Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος είναι στη διάθεση οποιουδήποτε πολίτη για περισσότερες πληροφορίες.

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 22805528, 22805501, 22805527.

E-mail: nature@fd.moa.gov.cy

Χρήσιμη βιβλιογραφία:

Ζανέττου-Παντελή Κ. (2000). Η Θεραπευτική Δυνατότητα των Φαρμακευτικών Φυτών της Κύπρου.

Σαββίδης Λ. (2005). Δηλητηριώδη-Τοξικά Φυτά στην Κύπρο

Τσιντίδης Τ.&Χατζήκυριακού Γ.&Χριστοδούλου Χ. (2002). Δέντρα και Θάμνοι στην Κύπρο. Ίδρυμα Λεβέντη & Φιλοδοσιακός Σύνδεσμος Κύπρου, Λευκωσία.

Γ.Τ.Π. 174/2007 – 5.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: Imprinta Ltd

Δέντρα και Θάμνοι στην Κύπρο που περιέχουν Τοξικές Ουσίες

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

www.moa.gov.cy/forest